

ВИДИ ЛІКУВАЛЬНИХ ГРЯЗЕЙ

Конча К.А., karinkalg7123@gmail.com **Нестерчук А.М.,** nastyanesterchuk5@gmail.com
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Грязі лікувальні (пелоїди) — осідання різних водоймищ, торф'яні відкладення боліт, виверження грязьових вулканів та інші природні утворення, що складаються з води, мінеральних і органічних речовин, що є однорідною тонкодисперсною пластичною масою. Лікувальні грязі утворюються під впливом геологічних, кліматичних, гідрологічних, біологічних та інших природних чинників. Матеріалом для утворення лікувальних грязей служать мінеральні частки, органічні речовини (залишки рослинних і природних організмів), колоїдні частки, органічного і неорганічного складу. Формування лікувальних грязей відбувається під впливом мікроорганізмів.

У результаті біохімічних процесів лікувальні грязі збагачуються так званими біогенними компонентами (з'єднання вуглецю, азоту, сірки, заліза і ін.). За змістом органічних речовин лікувальні грязі підрозділяють на органічні (10% сухої речовини), до яких відносяться торф'яні грязі, сапропели та неорганічні (менше 10% сухої речовини) — сульфідні, мул, сопкові грязі.

Органічні речовини визначають такі важливі властивості лікувальної грязі, як теплоємність, здатність утримувати тепло, здібність до адсорбції та ін. Мікрофлора і органо-мінеральний комплекс, подібний за складом до смол, пеніциліну та інші речовини лікувальної грязі обумовлюють антибактеріальні властивості грязей (головним чином неорганічних) і здатність їх до регенерації (відновлення бальнеологічних властивостей після вживання), що дозволяє багато разів використовувати їх без зниження лікувальної ефективності.

Різні типи лікувальних грязей, при всій різноманітності їх походження і складу, мають ряд загальних фізичних властивостей: пластичність, теплі властивості (теплопровідність, теплоємність, здібність до утримання тепла), здатність до адсорбції.

За походженням лікувальні грязі підрозділяються на декілька основних типів: торф'яні, сапропелеві, сульфідно-мулові, сопкові.

Основне бальнеологічне значення має міра розкладання торфу — співвідношення між кількістю останків, що розклалися і не розклалися. Для лікувальної мети використовують торф, у якого міра розкладання не нижче 40%. При нижчому процентному співвідношенні торф не є пластичним. Лікувальні торфи підрозділяються на мінералізовані (2 г/л), прісноводні (менше 2 г/л), вони у свою чергу підрозділяються на високозольні (золи більше 20 г/л) і низькозольні (золи менше 20%). Мінералізовані торфи всі високозольні. Вони можуть бути сірководневими (до 50 міліграма сірководню в торф'яному розчині), зазвичай з нейтральним середовищем і кислі.

Сапропели — відкладення мула переважно органічного складу (менше 10%), які утворюються в прісних або низькомінералізованих, головним чином у материкових озерах.

Сульфідні грязі — відкладення мула переважно мінеральних (соляних) приморських і материкових озер, у які поступає велика кількість розчинених мінеральних речовин (особливо сульфідних іонів) і твердих часток (у т.ч. глинистих і таких, що містять залізо).

Сопкові грязі — продукт діяльності так званих грязьових вулканів, сопок і інших утворень, розташованих у молодих складчастих областях, у зонах тектонічних порушень, складених глинистими породами.

Список використаних джерел.

1. Основи рекреації (економіко-екологічний та маркетинговий аспект) [текст] : навч. посіб. / І. О. Гродзинська, С. Г. Нездоймінов, О. В. Гусева, А. В. Замкова. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 264 с.

Науковий керівник: Кальченко С.В., д.е.н., професор